

A SUMAN PORTAKAL

Sista Patina Labirenti

tudem

ASUMAN PORTAKAL

Sista Patina Labirenti

SİSTA PATİNA LABİRENTİ

© 2019, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Asuman Portakal

EDİTÖR: Burhan Düzçay

SON OKUMA: Hülya Dayan

KAPAK RESMİ: Maria Brzozowska

GRAFİK UYGULAMA: Nayime Serbest

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Şubat 2019 (2000 adet)

ISBN: 978-605-285-194-4

Yayınevi sertifika no: 11945

Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

ASUMAN PORTAKAL

Sista Patina Labirenti

Asuman Portakal

“Düşler diyarına açılan yollarda yürüyorum. Çizgiler, sözcükler, renkler rehberim oluyor. Bazen sözcükler geçiyor öne, renklerle düşünürken kitaplar yazıyorum. Anlıyorum ki yol tılsımlı... Ne renkler ne sözcükler yetiyor bu yolculuğa. İnsan, insanla ilerliyor düşler diyarına...”

1978’de İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi’ni (MSÜ) bitirdi. Kâğıtlara

düşlerini boyayan çocuklara 24 yıl rehberlik etti.

Çeşitli karma sergilere katıldı, iki kişisel sergi açtı. Yapıtları Türkiye’den başka, İrlanda, İsveç, Japonya, İsviçre, Yunanistan’da özel koleksiyonlarda yer aldı.

Çocuklar için öykü ve romanlar yazdı. Bu yapıtlarıyla ödüller kazandı. Renklerle oynamayı, çocukları ve gülmeyi çok seviyor.

www.asumanportakal.com

Bölümler

Sista Patina	7
Bill Gates Olsan Ne Yazar	28
Kör Dehliz Kaçış Evi	40
Profesör Kimo	50
Sista Patina Labirenti	77
Rahat Ol, Kusursuz Algoritma!	99
Bizi Kimse Kekleyemez!	107
Biri Beni Duysun!	118

*“Ben yalnız bir Şey, bir tek kardeŐlik tanırım;
iyilik ve kötülükte aynı duygulara
boyun eĐen insanların kardeŐliĐi.”*

Panait Istrati - ArkadaŐ

Sista Patina

Esneyerek kalktım masadan. Uzun uzun gerindikten sonra perdeleri açıp pencereyi araladım. Başımı dışarı uzatıp derin bir soluk alınca uykum açılır gibi oldu. Peşimden koşturan Üzüm'le birlikte banyoya gittik. Yerdeki paspasın püskülleriyle oynamaya koyulan kediyi kendi haline bırakıp musluğu açtım. Suyun soğumasını beklerken aynaya takıldı gözüm; berbat görünüyordum. Lavaboya eğilip buz gibi suyu yüzüme çarptım. Sersemliğim geçene kadar soğuk suya bıraktım kendimi. Doğrulduğumda biraz olsun kendime gelmiştim. Kurulanıp banyodan çıktım.

Sabahın köründe çenesi düşen Üzüm de takıldı peşime. Kedinin sesini kesmek için mama kabına biraz daha mama koydum. Kuru mamaya burun kıvrıran şımarık şey, bu kez ayaklarıma dolanarak miyavlayamaya başladı. Onu kucakladığım gibi odama döndüm. Biraz okşadıktan sonra yere bıraktığımda yine başladı.

"Derdin ne?" dedim yorgun bir sesle. "İşim var şimdi, seninle uğraşamam."

Patisini yatağımın altına sokmaya çalışarak bana bakıp içli içli miyavladı. "Yine mi?" diye ofladım. Yatağın bazasını

yana çekip oyuncağına bakındım. Fosfor mavisi, minik topu bulduğu yerden alıp kedinin önüne yuvarladım. O, topun peşinde koştururken çabucak giyindim.

Dizüstü bilgisayarımı kapatıp kapatmadığımı kontrol ettim; kapalıydı. Cep telefonumu, tabletimi şarj kablolarıyla birlikte sırt çantama yerleştirdim. Unuttuğum bir şey var mı diye etrafıma bakınırken, gözüme çarpan ilk şey gözlüğüm oldu. Çalışma masasının üzerinde duran güneş gözlüğünü alıp başıma taktım. Odayı tekrar incelerken kitaplarımın üstünde duran küçük paketi gördüm. “Sersem kafa,” diye söyledim kendi kendime, “az kalsın en önemli şeyi unutuyordun.”

Gizmo’nun doğum günü hediyesini de çantama atıp odadan çıktım. Üzüm de takıldı peşime. Yine pis pis miyavlıyor. *Beni niye bırakıp gidiyorsun* miyavı bu. Eğilip biraz daha sevdim. “Sus artık,” dedim, “yoksa annem uyanacak.”

Biri diğerinin üzerinde duran, rengi atmış baba terlikleri portmantonun önünde duruyordu. Babam her zaman olduğu gibi yine erken gitti işe. O saatte beni ayakta görmesini istemediğim için hiç ses etmemiştim ona.

Babamın terlikleriyle günaydınlaşıp ayakkabılarımı geçirdim ayağıma. Doğrulduğumda portmantonun aynasına takıldı gözüm. Yüzü gözü şişmiş, saçı başı dağınık bir Eylül vardı aynada. Oflayarak ayakkabılarımı çıkarıp tekrar odama yollandım. *Hadi oynayalım* miyavıyla koşturan Üzüm de geldi peşimden. Birkaç fırça darbesiyle toparladığım saçlarımı sıkı bir atkuyruğu yaptım. Paçalarım sürtünen Üzüm, *beni yine sev* diye miyavlıyordu bu kez. Yerdeki dambıllardan birini alıp kedinin önüne bıraktım. Evdeki her şeyi oyuncağı zan-

neden Üzüm, kol kaslarımı çalıştırdığım ağırlığın üstünde taklalar atarken odadan çıktım.

Her sabah olduğu gibi babamın terliklerine, “Hoşça kal,” diyerek ayrıldım evden. Şansıma, asansör bizim kattaymış, bindiğim gibi sıfır düğmesine bastım. *Matrix* gözlüğümü takıp aynaya bakınca görüntü hoşuma gitti. Gizmo’nun dediğine göre bu gözlüklerle *Matrix* filmindeki *Trinity*’ye benziyordum. Filmin heyecanlı sahneleri zihninden akarken, gürültüyle durdu asansör. Aynaya son kez bakıp dışarı çıktığım an, ayaklarım yerden kesildi. N’oluyor demeye kalmadan kendimi, yerde iki seksen uzanırken buldum.

“Günaydın Eylül!”

Vücudumda hissettiğim ıslaklık... Yerdeki süt lekeleri... Ve Can’ın sesi... Olanları kavradığımda nevrİM döndü. O sinirle ayağımın dibinde duran kutuya okkalı bir tekme savurdum. Süt damlaları eşliğinde havalanan kutu, Can’ın tepesinden uçup yere düştü. Yanıma gelen oğlan, hiçbir şey olmamış gibi sırttı.

“Az kalsın kafama yiyordum kutuyu!”

Çocuğun yüzünde en ufak bir suçluluk belirtisi yoktu. “Canın acıdı mı Eylül?”

Kızgın bakışlarımdan gram etkilenmeyen Can, koluma asıldı. “Hadi kalk!” diyerek hırkamı çekiştirdi. “İki kıta arasında yüzüyordum ya!” diye açıkladı sakarlığını. “Hem yüzüp hem süt içemem ki! Bil bakalım, nerede yüzüyordum?”

Çilekli süte bulanmış ellerimin üzerinde zorlukla doğrulup ayağa kalktım. Burnumdan soluyarak baktım oğlana.

“Bil bakalım hayalci Sütüpüt, bir daha yere süt dökersen seni nereye şutlayacağım?”

Kızgınlığımı umursamadı, “Ama Eylül!” diyerek gözlerini kocaman açtı. “İzlanda’ya gitmeliyiz! Su püskürten dev gay-zerler var orada.”

Yerdeki kutuyu gösterip var gücümle çemkirdim belgesel canavarına. “Sen önce süt içmeyi ve kutuları yere atmamayı öğren!”

“O kolay canım, İzlanda’ya gitmek zor. Hem ben atmadım ki kutuyu, o düştü elimden.”

“Laf ebeliğini bırak Can!” dedim dişlerimi sıkarak. “Elinde tuttuğun şeye sahip olamazsan hiçbir yere gidemezsin.”

“Ne yani,” diye burnunu çekti oğlan. “Elinden süt kutusu düşürenlere pasaport vermiyorlar mı?”

“Beni delirtme Can!”

“Sen de annem gibi konuşmaya başladın Eylül. Hani benim en iyi arkadaşımydın? Dün gece beni eve postaladın ya, ben de internette İzlanda belgeseli izledim ve oraya gitmek istiyorum.”

“Dikkatsizliğin yüzünden az kalsın *iyi arkadaşın* hastanelik olacaktı ama. Ya kolum bacağı kırılırdı? Eline koluna sahip ol artık!”

“Avrupa’nın en büyük buzulu oradaymış Eylül.”

“Ben şimdi sana buzulu göstereceğim!”

Çocuğu gülme tuttu. Sanki ona değil de başkasına söylüyorlardum.

“Gözlüğün Eylül!”

Oğlanın işaret ettiği tarafa bakınca süte bulanmış gözlüğümü gördüm. Hemen yerden alıp camlarını kontrol ettim.

“Kırılmış mı?”

“Kırılırdı yanmıştın!”

“Soroyun oynayalım mı Eylül?”

Susmak bilmeyen zekâ turşusu, kim bilir neler yumurtlayacaktı bu saatte. Homurdanarak asansörün kapısına uzandım.

“Oyun oynayacak halim yok, yukarı çıkıp üstümü değiştireceğim.”

Kapı kapanmak üzereyken yine sesini duydum. “Dinle beni!” diye bağıyordu arkamdan. “Hangi sorunun sonuna gelmek ister bir soru işareti?”

“Soruya gel,” diye mırıldanıp altıncı katın düğmesine bas-tım. Akıl uçuran sorularıyla hepimizin ağzını açık bırakan Can, acayip bir çocuk. O parlak zekâsıyla bir kutu sütü döküp saçmadan içmeyi becerememesi gerçekten tuhaf. Oysa bazı konularda yaşından beklenmeyecek kadar iyi. Matematik, satranç bunların başında geliyor. Üstelik sık sık oynadığımız soroyunda harikalar yaratıyor.

* * *

Can’ın dudak uçuklatan sorgulama özelliğini fark ettiğimde henüz beş yaşındaydı. Bir gün Üzüm’e bakıp, “Kediler rüyalarında ne görür Eylül?” diye sormuştu. Arkasından “Bir uçurtma rüyasında ne görür? Ispanakların rüyaları da yeşil midir?” gibi sorularla devam etmişti. “Rüyalar da rüya görür mü? Bulutlar birbiriyle kavga ettiği için mi şimşek çakar?” soruları ise artık beni hiç şaşırtmıyordu.

Can büyüdükçe soruları da büyüdü: “Uzay istasyonundaki astronotlar güneşin doğuşunu bir günde kaç kere görürler? Voyager’ın taşıdığı altın plakta biz de var mıyız? Kutup ayı-ları neden ikiz olarak doğar? Uzayda yerçekimi olmadığı için astronotların boyu kaç santim uzar?”

Can'ın sorularına cevap verebilmek için *arama motoru* olmak bile yetmez. Önceleri beni bunaltan bu sorular, bir süre sonra eğlenceli olmaya başladı. Çocuktan aldığım ilhamla ben de ona soru sormaya başladım. Böylece aramızda soroyun adını verdiğimiz yepyeni bir oyun geliştirdik. Çoğu zaman şakayı da içinde barındıran sorularımız ne kadar uçuk kaçık olursa o kadar çok eğleniyoruz. Ama bazen de işkence oluyor bu oyun. "Yapay zekâ dost mu, düşman mı?" diye günlerce başımın etini yiyen Can, hâlâ bunu sormaya devam ediyor. Yalnız bana sorsa iyi, önüne gelene soruyor. Annem söyledi; bu yüzden annesinden terlik yemiş geçenlerde. Oğlunun sorularına dayanamayan kadın, onu doktora götürecekmiş.

"Hadi ya!" dedim bunu duyunca. "Doktorluk nesi var ki çocuğun? Bence çok zeki ve meraklı bir oğlan."

Üst katımızda oturan Can da benim gibi tek çocuk. Zamanla abla kardeş gibi olduk onunla. Küçükken yanakları öyle tombiştî ki öpmeye doyamazdım; yanaklarına yumulduğumda çocuk mocuk kalmazdı geriye.

Aklına estikçe bize damlayan Can, doğruca benim odama geliyor. Dün akşam da yanımdaydı. "Çalışıyorum ama," desem de susmak bilmedi. "Bak, ne yaptım," diyerek cep telefonunu gösterdi bana. Bulunduğu yeri gösteren GPS uygulamasını kapamış. Artık annesi onu takip edemeyecekmiş. "Sen akıllı telefon mu kullanıyorsun?" dedim şaşkınlıkla. "Aptalını kim ister ki," demez mi. Ardından yine soroyuna başladı.

"Harfler rüyasında ne görür Eylül?"

"Harfine göre değişir."

“Büyük ya da küçük harf yani?”

“Hayır canım, boyutlarla işimiz yok.”

“Anladım, ruhsal durumlu harflerden söz ediyoruz.”

“Ruhsal durumlu harfler mi?”

“Hı hı...”

Ciddi bir ifadeyle söylediği sözler beni yine şaşkınlığa uğrattı. “Hadi ama!” diye sabırsızlanan çocuğun başını okşayıp oyuna devam ettim. “Eğer sanatçı ruhlu harfler ise güzel bir şiiire dönüştüklerini görürler rüyalarında. Ama korku dolu harfler, İMDAT kelimesinden başka bir şey olamazlar.”

Verdiğim cevabı beğenmedi, kararlı bir sesle konuştu:

“Fena halde yanılıyorsun Eylül, ruhsal durumlu harfler karışık tost olur rüyalarında.”

“Karışık tost mu?” diye bir kahkaha attım. “Nerden uydu-ruyorsun bunları!”

Parmağıyla kafasını gösterdi, “Bir tane daha uydurayım mı?” diye sırttı.

“Yok, bu kadar yeter. Artık beni yalnız bırak, çalışmam lazım.”

Kös kös odadan çıkan çocuk, yarım saatin içinde beş kere mesaj gönderdi bana. İlkinde arka arkaya sıraladığı tehditçi şeytan emojileriyle, *gelip başına bela olacağım*, demek istiyordu. İkincisinde üç tane yaratık emojisi düştü ekrana. Üçüncü mesajında ise iki palyaçonun arasında altı tane ağlamaklı surat vardı. Dördüncüsü, gözlerinden sevgi fışkıran emojilerdi. Beşinci mesaj ise çikolatalı dondurma mı, yoksa kaka mı olduğu belli olmayan şu meşhur emojiydi. Tabii ki bunların hiçbirine yanıt vermedim. Bu mesajlar yüzünden ööö! diyesim var zaten.

Zihnimden geçenleri öteleyip *hangi sorunun sonuna gelmek ister bir soru işareti*, diye düşündüm. “Henüz yanıtı bilinmeyen ve hâlâ kafa yorulan bir sorunun...” diye mırıldandığımda asansör dördüncü katı geçiyordu. Dönüp aynaya baktım; pantolonumun kirlendiği yetmezmiş gibi hırkam da berbat olmuş. Yine bir sürü çamaşır çıktı başıma.

Annemi uyandırmamak için sessizce eve girip doğruca banyoya gittim. Ellerimi, gözlüğümü yıkayıp hırkamı, pantolonumu çıkardım. Giysilerimi kirli sepetine atarken giymeyi düşündüğüm kot pantolonumun da sepette olduğunu gördüm. Kahretsin, bir bu eksikti!

On dört yaşına girdiğim gün, yani bundan üç ay önce, annem bir karar aldı. Bundan sonra çamaşırlarımı yıkamak ve ütölemek benim görevimmiş. Buna havlularım, yatağımın çarşafı, nevresim takımları da dâhil. Hayatımı zorlaştıran bu karara uymak hiç kolay değil. Çünkü çamaşır yıkamak, aklıma gelen en son şey.

Bu yüzden bazen giyecek temiz tişört bulamıyorum. Böyle durumlarda giysilerimi kirli sepetinden alıp tekrar giyiyorum. Bir keresinde bunu fark eden annem, beni bir hafta harçlıksız bıraktı. Aynı şeyi tekrarlırsam ya da çamaşır yıkama işini savsaklırsam, on beş gün parasız dolaşacağımı söyledi. İşin içine ekonomik yaptırımların girmesi hiç hoşuma gitmedi tabii. O gün bugündür çamaşırlarımı düzenli yıkamaya gayret ediyorum ama arada unuttuğum da oluyor.

Banyoda işimi bitirip usulca odama giderken Üzüm’le karşılaştım. *Defol git* dercesine pis pis miyavladı. Ruh hâli sık sık değişen kedi, yine psikopata bağladı galiba. “Ağzını topla,” diye tısladım kediyeye. Bu kez dişlerini göstererek trip

attı bana, hırlayarak geçip gitti yanımdan. Böyle zamanlarda çekilmez oluyor bu kedi.

Zor bela bulduğum kargo pantolonumu, polar hırkamı çabucak giydim. Çantamı açıp tabletimi, telefonumu çıkardım. Yere düştüğümde zarar görüp görmediklerinden emin olmak için kontrol ettim. Neyse ki ikisi de sapasağlamdı.

Babamın terliklerine bir kez daha hoşça kal dedikten sonra evden çıktım.

* * *

Asansörün kapısı açıldığında Azmi amcayla burun buruna geldik. Hâlâ okul servisini bekleyen Can, yeri paspaslayan adama İzlanda'yı anlatıyordu.

"Biliyor musun Abzi Amca, yerin altından sıcak su fışkırıyor gökyüzüne."

"Kaplıcalar gibi mi?" diye sordu adam saf saf. "Onca yola ne gerek var oğlum, memleketin her yeri kaynar su!"

"Günaydın Azmi Amca, kolay gelsin."

Başıyla çocuğu göstererek gülümsedi. "Senin Sütüpüt her yeri batırmış yine. İyi ki haber verdi de kimse kayıp düşmeden temizliyorum."

"On dakika önce beni görseydin halime acırdın."

"Yoksa düştün mü?" diye telaşlandı adam.

"Hı hı," dedim Can'a sitemle bakarak. "Bizim Sütüpüt İzlanda'da yüzerken, sütleri de asansörün önünde tsunami yaratmış."

"Hay Allah, geçmiş olsun kızım."

"Teşekkür ederim. Neyse ki bu sefer ucuz atlattık."

Paspası kovanın içine bırakan Azmi amca, "Yahu Can," diyerek çocuğa baktı, "bir kutu sütü döküp saçmadan içmeyi

beceremiyorsun ama şakır şakır İngilizce konuşuyorsun. Satranç turnuvalarına katılıyorsun. Aklım almıyor oğlum, şu kutuyu sıkı sıkı tutsana!”

“Söz veremem Abzi Amca, kutulara güven olmuyor!”

“Bak şunun ettiği lafa!” diye güldü adam. “Yahu Can,” diye devam etti sonra, “bana Abzi demesen artık, Azmi’nin suyu mu çıktı?”

Olmaz dercesine başını geriye attı. “Abzi daha güzel.”

O sırada okul servisinin kornasını duyduk. Apartmanın kapısını açtığı gibi dışarı fırlayan çocuk, sırt çantasından düşen su matarasını fark etmedi bile.

“Dur!” diye bağırardım arkasından. Yerdeki matarayı kapığım gibi okul aracına koşturdum. Hareket etmek üzere olan minibüsün camına vurarak elimdekini gösterdim. “Can’a verin bunu!” dedim camı açan görevli kıza. Oturduğu yerden parmaklarıyla bana kalp işareti yapan çocuğa da bir öpücük yolladım.

Sütüpüt sözünü Can’dan ilk duyduğumda dört yaşındaydı. Bunun İngilizce *stupid* kelimesi olduğunu anlayana kadar akla kararı seçmiştim. O günlerde kime kızsız sütüpüt diye atarlanan çocuğun takma adı oldu sonra bu.

Derin bir soluk alıp kafamdaki güneş gözlüğümü yüzüme indirdim. Martılar yine çığlık çığlığa... Bir omuz hareketiyle sırt çantamı düzeltip kuşlara baktım. Bu sabah pek öfkeli uçuyorlar. Apartman çatılarındaki yuvalarına dadanan kargaları amansızca kovalayan martıları seyrettim bir süre. Yıllar önce buraları denizmiş, şimdiyse dolgu zemin. Ne yazık ki sahile yakın oturmanın keyfini süren insanlar bunu hatırlamıyor. Ama kuşlar hiç unutmuyor. Denizden çalıntı bir yerde

ASUMAN PORTAKAL

Sista Patina Labirenti

Öyle yaralar vardır ki karanlık bir labirente hapseder gençleri. Çıkışı bulmak için sessiz çığlıklar atan Sista Patina, o yaralılardan biridir. Onun feryatlarını Eylül de duyamaz. Hatta öyle bir hata yapar ki kendi de yuvarlanır bu labirente.

Sista Patina Labirenti, duyarsızlık, sevgisizlik, yalnızlaşma ve rekabet çemberinde; ilköğretim döneminin ilişkilerine, sorunlarına odaklanıyor. "Kaçış Evi" deneyimiyle yüksek gerilim ve heyecan yaşatırken; resim sanatının kurguya ustaca yerleştirilen sıradışı örnekleriyle de ufukumuzu genişletiyor.

ISBN: 978-605-285-194-4

www.tudem.com

    tudemyayingrubu